

15 februarie
– Ziua
Națională
a Lecturii

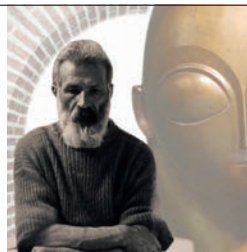
2

Cucii din
Brănești au
jucat Hora
Unirii
la Pernik

3

2026,
Anul
Brâncuși
în
România

8

„Mărturii
despre
Vasile
Gorduz”,
la Piscu

11

condeie Ilfovene

Nr. 101 | februarie 2026 | Publicație de cultură

Ziua Culturii Naționale

176 de ani de la
nașterea poetului național,
Mihai Eminescu
- 15 ianuarie

„Cărți frumoase,
daruri prețioase”
la CCD Ilfov

(pagina 4)

Încă o etapă în drumul
Fortului 13 Jilava
către Memorial

(pagina 9)

**Ziua Culturii Naționale
moment de reflecție
asupra moștenirii culturale**

(pagina 7)

Cătălin DRAGOMIR

15 februarie – Ziua Națională a Lecturii Cititul cărților menține sănătatea mentală și prelungește viața

Ziua de 15 februarie a fost stabilită prin Legea nr. 21/14 ianuarie 2022 ca Zi Națională a Lecturii, o zi în care elevii și cadrele didactice, dar și toate entitățile cu specific cultural sunt încurajate să organizeze ateliere de lectură, ateliere de scriere creativă și alte activități legate de citit. Data este legată de zilele de naștere ale lui Titu Maiorescu (academician, avocat, critic literar, eseist, estetic, filosof, pedagog, prim-ministru) și Spiru Haret (matematician, astronom și pedagog, renumit pentru organizarea învățământului modern românesc din funcția sa de ministru al educației, funcție pe care a deținut-o de trei ori). În acest sens, în data de 15 februarie, dar și pe parcursul întregii luni sunt organizate pe cluburi de lectură, întâlniri cu scriitori, traducători și ilustratori, ateliere de scriere creativă și/sau ilustrare de carte, vizite și/sau activități organizate la bibliotecă sau librărie, expoziții de carte, discuții despre drepturile de autor și scrierea creativă originală. Asta se întâmplă în zilele noastre. Nici înainte nu era cu mult diferit. Spre exemplu, la începutul secolului trecut, Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române anunța înființarea în Capitală a

două institute, 17 grădinițe, 22 de biblioteci populare, organizate în special pe bază de donații, dar și cursuri pentru adulți (ceea ce astăzi numim formare continuă). Numărul cititorilor unei biblioteci populare oscila între 50 și 100, iar taxa de împrumut era de 20 bani/an, după cum informează Arhivele Naționale. Bibliotecile populare au fost înființate nu numai pe lângă școli, ci și pe lângă unități militare și sanitare, dar și pe lângă Închisoarea Văcărești. O informație interesantă se referă la statisticile legate de numărul de cititori. De exemplu, la biblioteca „Elisa Vladimir Ghica” (Ciocănești-Ilfov), anual citesc 30-40 locuitori, cu deosebire iarna. Dorința lor e așa de mare încât au isprăvit de citit toate cărțile și continuu cer alte volume, după cum ne face cunoscut Dl. Institut G. Boerescu”. Practica împrumutului cărților pentru acasă s-a extins între cele două războaie mondiale. Acum, din păcate, din cauza dispozitivelor mobile, cititul cărților pare un obicei desuet, în pofida studiilor care demonstrează nu numai că oamenii care citesc sunt mai sănătoși mental, dar trăiesc și mai mult. ■

Smara – „educatoarea poporului”

Antuanela ROȘIORU

„Vine, vine primăvara,
Se așterne-n toată țara
Floricele pe câmpii,
Hai să le-adunăm, copii!”

Versurile sunt cunoscute și recunoscute de foarte mulți, dar puțini știu autorul. Am învățat Cântecul școlarului în copilărie, dar niciodată nu ni s-a spus cine este autorul. Este vorba despre Smaranda Gheorghiu, cea care a rămas în conștiința publică cu numele „Maica Smara”, poreclă primită de la prietena ei, Veronica Micle, din cauza hainelor lungi și negre pe care le purta ca o călugăriță. Smaranda Andronescu s-a născut la 5/18 septembrie 1857, în orașul Târgoviște, a fost fiica lui Niță Andronescu, prefect al județului și mare proprietar de moșii, și a Alexandrinei Vlădescu, rudă cu poetul Grigore Alexandrescu. Primele clase primare le-a parcurs în orașul natal, apoi și-a continuat studiile la Școala Centrală de fete din București. A fost căsătorită cu profesorul de gimnaziu George Gârbea, de care a divorțat după zece ani. În anul 1894 s-a recăsătorit cu căpitanul de geniu Petre Gheorghiu, care a murit în anul următor, iar Smaranda a rămas văduvă cu două fete, Zoe și Magdalena. A fost o autodidactă, pasionată de pedagogie, literatură, artă, a activat ca profesoară mai întâi la Sinaia, apoi la Ploiești și București și a încercat să schimbe metodologia învechită de predare. Pentru educația elevilor, a tipărit povești și învățături morale și educative: „A.B.C.” – un abecedar ilustrat, „Anicuța” – istorioară pentru copii, „Corbul cu pene de aur” – feerie în versuri, „Mătușica Dița” – poveste moralizatoare, „Stâlpi de pază”, „Spade strămoșești”. În 1893, Smara a fondat revista „Altițe și bibiluri”, unde a scris despre tradițiile portului popular, ale artei torsului și țesutului, insistând pentru introducerea atelierelor în școli, unde elevii să efectueze lucrări practice pentru a deprinde o meserie. A fost numită „Educatoarea poporului” pentru toate meritele sale deosebite în promovarea culturii românești (implicându-se în construirea școlilor, modernizarea monumentelor istorice, ridicarea de biblioteci, statui sau cămine culturale) și „Mama Studenților” pentru aportul în educarea tinerilor. A trăit 87 de ani, iar în semn de recunoștință în Parcul Cișmigiu există un bust realizat în 1945.

Sursă: Arhivele Naționale ale României

George V. GRIGORE

Proiectul „Ilfov prețuiește. Ne respectăm eroii. Respect și Recunoștință” în plină derulare

Prin acest proiect se vor acorda gratificații pentru veteranii celui de al Doilea Război Mondial, pentru deținuții politici din județul Ilfov și urmașii lor. Președintele Consiliului Județean Ilfov, Hubert Thuma ne-a spus: „În Ilfov, avem 124 de veterani de război și urmași ai acestora, dar și 138 de deținuți politici. Pentru ei, am construit proiectul „Ilfov prețuiește. Ne respectăm eroii. Respect și Recunoștință”, prin care acordăm 1.500 de lei fiecăruia. În Ștefăneștii de Jos, l-am găsit pe veteranul celui de-al Doilea Război Mondial, Petre Nițu. Colegul meu, primarul Mircea Gheorghită, îi deschide ușa an de an. Alături de el l-am felicitat și noi. Este important să ne prețuim eroii. Istoria este scrisă de eroi, de sacrificiul și curajul pe care ni le-au lăsat nouă moștenire.” Proiectul a fost inițiat de Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, la finalul anului trecut - continuă și anul acesta cu procesul de identificare a veteranilor, deținuților politici și a urmașilor acestora, pentru listele oficiale. ■

Lansare de carte

„Când îngerul a venit de Crăciun”

George V. GRIGORE

Scriitoarea ilfoveancă Nicoleta Tudor a „câlcăt” în lumea basmelor și a mai scris o frumusețe de carte! Este vorba despre volumul „Când îngerul a venit de Crăciun”, apărut la Editura BookForge. În Ajunul Crăciunului, când fulgii dansează feeric în lumina felinarelor, iar copii se dau cu săniuța, un înger coboară în sânul unei familii greu încercate, pentru a aduce speranță și bucurie. Chiar dacă viața aduce și încercări mai grele, prin ochii unui copil lumea poate deveni din nou plină de magie, iar miracolele se nasc din cele mai simple gesturi: o îmbrățișare, o rugăciune, o stea confecționată cu dragoste din poleială și un înger desenat cu iubire pe un globuleț de sticlă.

„Când îngerul a venit de Crăciun” este o poveste despre bunătate, credință și puterea iubirii de a schimba totul. O carte care îi va face pe copii să creadă în magie, iar pe adulți să-și amintească de ea. O poveste care ne învață că adevărul dar al Crăciunului este bucuria de a dăru. ■

Orașul iubirii

Coca Popescu

Sclipiri de păcat
Porți în ochii tăi de cobalt.
Nevinovată-i plăcerea,
Când floarea își revarsă culoarea
pe buzele mai dulci decât mierea.
Imaginația -
Îmbrățișată, mă conduce în sala de bal,
Acesta este visul, pe care-l ascund, an de an.
Rochia croită din hârtie creponată,
O păstrez în blocul de desen fără ca nimeni s-o vadă.
Tu, dragoste târzie
Cu iz de liliac și iasomie,
Trezește-mă!
Împlinește-mi visul
În orașul iubirii,
Paris.

Director al Centrului Județean
pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov
Alexandrina NIȚĂ

Condeie ILFOVENE

Editor:
Centrul Român pentru Inițiativă Socială
Editor coordonator:
Cătălin DRAGOMIR
Redactor șef:
George V. GRIGORE
Redactori:
Cristina ANGHELUTĂ, Iulia GEORGESCU,
Marius Florin VĂDUVA,
Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ

Foto: **George V. GRIGORE**
DTP: **Dan DULGERU**
Tipar: **Tipografia București**

Tel. **0371.084.001**;
e-mail: **condeieilfovene@gmail.com**
ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984
Publicație distribuită gratuit

Festivalul Internațional de Jocuri Mascate Surva 2026 - Bulgaria

Cucii din Brănești au jucat Hora Unirii la Pernik

În primele zile ale acestui an vecinii bulgari au pregătit un program scenic deosebit cu care au marcat începutul celei de-a XXXII-a ediții a Festivalului Internațional de Jocuri Mascate Surva 2026. Prezenți au fost – ca de fiecare dată – și Cucii noștri din Brănești, coordonați de Asociația Culturală condusă de președintele și profesorul Ovidiu Marius Sebe. Cu o echipă profesionistă care l-a însoțit de fiecare dată,

profesorul a făcut să iasă în evidență grupul Cucilor brăneșteni. În decizie primarul orașului Pernik, Stanislav Vladimirov, ministrul Afacerilor Externe, Georg Georgiev, președintele FECC, Lars Algel, și Irena Todorova, directoarea executivă a Centrului Regional Sofia – UNESCO, au aprins simbolic „focul Surva”. „Surva nu este doar un festival – Surva este o sărbătoare. La mai bine de zece ani de la înscrierea sa pe Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității, Surva s-a dovedit a fi un exemplu nu numai de tradiții comune, ci și de valori comune. Aceasta este o sărbătoare nu doar a moștenirii vii, ci este o sărbătoare a culturii mondiale,” a declarat Irena Todorova, directoarea executivă a

George V. GRIGORE

Centrului Regional Sofia – UNESCO, în timpul ceremoniei oficiale de deschidere a festivalului din orașul Pernik, pe 16 ianuarie 2026.

Chiar dacă se aflau la Festivalul Surva din Bulgaria, Cucii din Brănești nu au uitat că în 24 ianuarie se sărbătorește Unirea Principatelor Române. Așa că s-au prins cu toții într-o Horă a Unirii, demonstrând că istoria nu se uită oriunde te-ai afla!

Despre festival

Festivalul Internațional de Jocuri Mascate „Surva” din Pernik este cel mai prestigios eveniment din Bulgaria și unul dintre principalele festivaluri din Europa dedicate jocurilor și obiceiurilor tradiționale de mascaradă populară. Acesta prezintă forme de ritualuri străvechi păstrate de-a lungul secolelor, care sunt o parte inseparabilă a patrimoniului folcloric al Bulgariei. Prin programul său vibrant de competiții, festivalul reunește survakari, kukeri, babugeri, djamalari și participanți din multe alte tradiții de mascaradă. În fiecare an, mii de artiști se alătură din toate colțurile Bulgariei, alături de invitați din Europa, Asia, America și Africa.

Evenimentul a avut loc între 16 și 25 ianuarie și s-a desfășurat sub patronajul UNESCO. Excelența sa, Nicolae - Dan Constantin, Ministrul Plenipotențiar al Afacerilor Consulare al României la Sofia, a venit să salute și să felicite personal grupul Cucilor din Brănești, care a reprezentat România la Festivalul Internațional Surva, 2026. ■

„Cărți frumoase, daruri prețioase” la CCD Ilfov

George V. GRIGORE

Ca în fiecare an, Casa Corpului Didactic Ilfov, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Liceul Tehnologic „Cezar Nicolau” Brănești, ne-a invitat la expoziția „Cărți frumoase, daruri prețioase”, organizată cu prilejul Zilei Culturii Naționale și al împlinirii a 176 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu. Așa cum s-a întâmplat și la edițiile anterioare, evenimentul și-a propus un demers cultural complex, care îmbină armonios cartea, muzica, poezia și dialogul artistic. Programul a inclus momente muzical-artistice, recital poetic, prezentări de carte, dialoguri culturale și lansare de volum, toate acestea fiind dedicate promovării valorilor culturale românești. Evenimentul a avut loc în data de 16 ianuarie 2026.

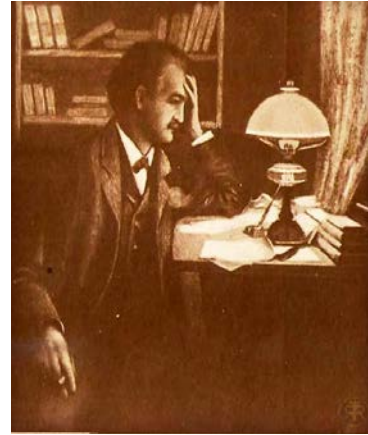
Deschiderea activității a fost făcută de prof. Carla Mihalcea, director adjunct al Liceului Tehnologic „Cezar Nicolau”, care a prezentat „Călătoria unui Luceafăr”, dedicată celebrării Zilei Culturii Naționale, la 176 ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu. Prof. Cornelia Elena Stoica a prezentat un moment muzical – artistic „Trecut-au anii...”. „Dor de Eminescu” a fost un recitalul poetic oferit de actrița Manuela Goleșcu. Apoi prin „Eminesciana 2026” a fost prezentarea colecției de cărți din biblioteca CCD Ilfov, de Horia Arghira Petrescu, bibliotecar al Casei Corpului Didactic Ilfov. A urmat dialogul „De la lectură la cultură”, la care a participat scriitoarea ilfoveancă Nicoleta Tudor. „Noutăți la raft” au fost

prezentate de prof. dr. Cristina Petre Ghiță, care a adus în atenția asistenței programele școlare pentru disciplinele opționale: „Ora de știut”, „Ora cu și despre animale”, „Ora de GIS”. A urmat lansarea cărții „Povești născute din vis și joacă” semnată de prof. Aura Elena Damian. Casa Corpului Didactic Ilfov a ales ca evenimentul să se desfășoare în „Sala Forest”, din Corpul de clădire „Theodor Pietraru”. La reușita evenimentului au contribuit Casa Corpului Didactic Ilfov, în colaborare cu Centrul Județean Pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Liceul Tehnologic „Cezar Nicolau” Brănești. ■

Leonard Salmen – primul grafician care a ilustrat opera eminesciană

Un univers atât de bogat deschide citirea poeziilor eminesciene, încât devine o adevărată provocare transpunerea acestora în imagini. În patrimoniul Muzeului „Mihai Eminescu”, filială a Muzeului Național al Literaturii Române Iași, se află o colecție de cărți poștale de inspirație eminesciană, realizate după lucrările artistului Leonard Salmen, un ilustrator prolific al poeziilor lui Mihai Eminescu. De fapt, Leonard Salmen, grafician de origine poloneză, a fost primul artist care a ilustrat opera poetică eminesciană, începând cu anul 1895 (data certă a primei cărți poștale ilustrate): „Necunoscutul Leonard Salmen e uluitor în câteva «glosări» pe marginea poeziilor lui Eminescu. Salmen este un caz aparte de încăpăținare în fața șevaletului cu poezia într-o mână și cu cărbunele în cealaltă. Leonard Salmen intră în istorie pentru performanța de a fi ilustrat toate poeziile lui Eminescu publicate în epocă” (Petre Popescu-Gogan, Ecouri eminesciene în arta plastică, București, 1989, p. 31). „El reprezintă un caz unic, deoarece a redat, în sute de imagini, 99 de poezii din creația lui Mihai Eminescu”, ne spune Corneliu

Beda. Ilustrațiile lui Salmen au ajuns la inima românilor prin eforturile a două edituri ale vremii, „Socec” și „Saraga”, care au editat între anii 1901 și 1931 lucrările lui Salmen. În ultimele două decenii, C. Beda a cercetat, a numărat, a clasificat aceste imagini în albumul „Leonard Salmen, ilustrator al operei poetice a lui Eminescu”, apărut în 2011. Salmen a realizat 639 de imagini pentru opera lui Eminescu. Beda știe că poemul eminescian „Luceafărul” a fost ilustrat în 34 de variante. „Călin (File din povești)” are 54 de variante, „Făt Frumos din tei” beneficiază de 21 de variante, iar „Mai am un singur dor” are 7 variante. De asemenea, „Scrisorile” sunt și ele ilustrate: „Scrisoarea I” - 8 variante, iar

„Scrisoarea a IV-a” - 17 variante. Și număratoarea ar putea continua. Dincolo de aspectele cantitative, trebuie reținut efortul lui Corneliu Beda de a aduce în actualitate munca graficianului Salmen despre care nu prea știam mare lucru. Între anii 1895 și 1925, Editura Librăriei Socec & Co. din București și Depozitul universal Șaraga din Iași au publicat mii de cărți poștale ilustrate după „desenele de atmosferă” ale lui Leonard Salmen, multe însoțite de poezii ale lui Eminescu. Aceste „vederi” s-au bucurat de o popularitate mare în rândul publicului, circulând în toată țara, dar și în străinătate. Leonard Salmen a fost primul grafician care a organizat și o expoziție personală cu lucrări inspirate din lirica eminesciană, în 1909, la Galați, în anul 1909, cu prilejul comemorării a 20 de ani de la moartea poetului, evenimente aflate sub coordonarea lui Corneliu Botez, magistrat și publicist gălățean. La invitația Institutului de Arte Grafice și Editură „Minerva” din București, Leonard Salmen a ilustrat ediția Ion Scurtu, din 1910, a poeziilor lui Mihai Eminescu, lucrare de referință pentru o bună perioadă de timp. Amintim faptul că Salmen a mai executat, între anii 1908-1909 și 1922-1923, 15 portrete ale familiei regale și 40 de portrete ale unor scriitori, critici, istorici și artiști români, printre care Vasile Alecsandri, Dimitrie Anghel, Alexandru Vlahuță, George Coșbuc, Mihail Sadoveanu, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Nicolae Iorga ș.a., iar dintre scrierile lui Dimitrie Bolintineanu, Carmen Sylva și Mihail Sadoveanu a ilustrat

diferite lucrări. Și acestea sunt demne de a fi menționate, reprezentând repere în arta picturală și în ilustrația de carte. Valoarea estetică a desenelor eminesciene ale lui Salmen este inegală: „Câteva lucrări pot rămâne în secțiunea respectivei epoci, a depozitului Muzeului de Artă – una din «Împărat și proletar», una-două din ciclul «Epigonii», vreo două din «Junii corupți», două-trei dintr-un ciclu în genere reușit – «Strigoi» (...), iar o scenă din teribila înclăștare dintre Mircea și Baiazid din «Scrisoarea III» e de-a dreptul impresionantă” (Valentin Coșereanu: Mihai Eminescu, Poezii ilustrate de Leonard Salmen, Brăila, 2013). Polonezul Leonard Salmen se alătură altor artiști plastici importanți din spațiul românesc care au ilustrat opera lui Mihai Eminescu - Ion Georgescu, Constantin Jiquidi, Francisc

Șirato, Ary Murnu, Mișu Teișanu, Aurel Bordenache, Ligia Macovei ș.a. Cărțile poștale ilustrate de Leonard Salmen se regăsesc în colecții private, muzee și biblioteci, mai multe lucrări, executate în cea mai mare parte în cărbune, aflându-se în patrimoniul Cabinetului de Stampe al Bibliotecii Academiei Române. „Cartolinele” deținute de Muzeul Național al Literaturii Române Iași au un singur destinatar: o tânără institutoare, Elena Șentea, care activa la Școala românească din Pera, districtul Beyoğlu din Istanbulul de astăzi (Turcia). Între anii 1909 și 1912, aceasta a primit zeci de cărți poștale de la rude și prieteni, pe care le-a păstrat, ele putând fi admirate astăzi în muzeul dedicat lui Mihai Eminescu din Copoul Iașilor. Imaginile unice ale universului eminescian create de graficianul Leonard Salmen, cel care a trăit pe viu zeci de ani cu poeziile marelui nostru poet național Mihai Eminescu în mână și în gând, ne poartă și astăzi pe aripile spiritului cosmic ce se înalță deasupra a tot ce-i material și omenesc. Ca o pulbere de stele, poezia dublată de grafica autentică, cade peste pleoapele noastre spre a ne vrăji și trece într-o lume de basm, altfel inaccesibilă. Lacul codrilor este o oglindă magică, iar Luceafărul aruncă străluciri până în străfundurile sale... Caută și se caută... ■

Surse: wikipedia.org; historia.ro; luceafarul.net; tribuna-magazine.com; informatiahr.to; romania-libera.ro; bibliacad.ro; ziarebotosani.ro; viata-libera.ro

Bibliografie: 1. Petre Popescu-Gogan, Ecouri eminesciene în arta plastică, București, 1989, p. 31.

Ziua Culturii Naționale - eveniment cultural de marcă la Prefectura Ilfov

Încă un eveniment care a marcat Zilei Culturii Naționale a fost organizat în data de 15 ianuarie de Prefectura Ilfov și organizat ca un omagiu adus operei și spiritului poetului național Mihai Eminescu, la 176 de ani de la nașterea sa. Manifestarea a avut loc într-un cadru instituțional cu puternică valoare simbolică și a reunit reprezentanți ai administrației publice locale și județene, ai sistemului educațional, profesori, elevi și invitați. Prefectul județului Ilfov,

Simona Neculae, a ținut să sublinieze importanța culturii, educației și a implicării tinerilor în păstrarea identității noastre naționale, accentuând faptul că valorile culturale trebuie susținute constant și integrate în viața publică. De asemenea a mulțumit tuturor celor implicați în realizarea evenimentului, copiilor, profesorilor și părinților care au contribuit la creșterea și educația acestora. „Mulțumesc domnilor primari Mihai Anghel, Gheorghe Pistol, Ilie

Petre Elefterie, Mircea Gheorghiță, Călin Bogdan, precum și directorilor instituțiilor deconcentrate ale Ilfovului, care ne-au onorat cu prezența lor la eveniment”, a adăugat oficialul. A vorbit despre semnificația Zilei Culturii Naționale, apreciind-o drept „un moment de reflecție profundă, care ne obligă să ne îndreptăm atenția cu claritate și responsabilitate spre ceea ce numim identitate culturală” și inspectorul școlar general al Inspectoratului Școlar Județean Ilfov, prof. Adriana Stoica. Partea artistică a fost regizată ca o simbioză a stilurilor artistice care pot reflecta esența operei eminesciene. Au fost cântece compuse pe versuri eminesciene, au fost lieduri, romanțe, dar și momente fluide de recitare emoționantă, unde s-a văzut talentul interpreților, dar și al profesorilor coordonatori implicați în proiect. Aplauze vii și nenumărate au însoțit reușita tinerilor artiști, marcând astfel trecerea Luceafărului poeziei pe meleaguri românești, înainte de a porni spre nemurire. ■

Ziua Culturii Naționale – sens și identitate la Voluntari

Un amplu eveniment dedicat Zilei Culturii Naționale și celor 176 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu a avut loc și în orașul Voluntari. Pe scena Casei de Cultură, poezia eminesciană, muzica și dansul s-au împletit într-un omagiu vibrant adus celui care a dat limbii române strălucire cosmică, profunzime spațială, frumusețe și eternitate. Organizatori au fost Primăria orașului Voluntari și Consiliul Local Voluntari, prin Direcția Educație, Cultural-Sportivă și Identitate Comunitară. Manifestarea a fost dedicată în special copiilor și elevilor, purtători de început ai valorilor naționale și ai memoriei culturale. Prezentarea momentelor artistice a fost făcută de Zenovia Mandiuc, coordonatoarea Clubului de Canto popular al Casei de Cultură Voluntari. Au urcat pe scenă cluburile de canto și dans ale instituției

culturale din Voluntari, alături de elevii Școlii Gimnaziale Nr. 1 „Anton Pann”. Clubul de Canto popular „Cireșarii de la Voluntari” a electrizat atmosfera, iar recitarea într-o interpretare sensibilă a unor poezii eminesciene, precum „Somnoroase păsărele”, „O, rămâi”, „Revedere”, „De ce nu-mi vii”, „Peste vârfuri”, a captat atenția publicului. Am

admirat coregrafia momentului oferit de Clubul de Dans sportiv, apoi membrii Clubului de Canto clasic au recitat „Pe lângă plopii fără soț”, „La mijloc de codru”, „Doina”, „Glossă” sau „Somnoroase păsărele”. Recitări emoționante din lirica eminesciană au făcut ca publicul să fie adânc emoționat, iar dansurile însoțite de magia momentului să poarte cu ele mesajul de dragoste al unei inimi sincere. 15 ianuarie nu este doar o dată oarecare din calendar, ci este o zi de reflecție asupra identității noastre culturale. Eminescu dă sens și identitate comunității din orașul Voluntari, păstrând tot ce are mai bun acest popor în lada sa de zestre culturală. ■

„Eminescu – scrisori dor și nemurire” cu „A doua familie” la Buftea

A fost o seară de neuitat la Centrul Cultural din orașul Buftea. Evenimentul dedicat „Zilei Culturii Naționale” și lui Mihai Eminescu – poetul nostru nepereche - a fost o adevărată sărbătoare a sufletului: poezie, muzică, emoție sinceră și mulți tineri talentați care au dăruit publicului momente de o frumusețe rară și scilpitoare. Echipa colectivului artistic „A doua familie”, coordonată de prof. Mărioara Marcu, a mulțumit prin prestația artistică pe care a prezentat-o tuturor celor care au fost alături de ea și au umplut sala cu căldură, atenție și nenumărate aplauze.

Printre invitați s-au numărat prefectul județului Ilfov, Simona Neculae, și viceprimarul orașului Buftea, Alexandru Vaida. Eminescu a fost și rămâne viu prin vocea și sensibilitatea noilor generații. ■

Contribuția Ilfovului la Unirea Principatelor Române

În pictura „Proclamarea Unirii” a lui Th. Aman sunt reprezentanți 58 de deputați din Adunarea Electivă a Țării Românești. Printre ei, deputații de Ilfov Dimitrie Ghica (primarul Capitalei) și Constantin Bosianu, președintele Senatului

Antuanela ROȘIORU

Unirea Principatelor Române (1859) a fost un succes diplomatic strategic, nu o înfrângere militară a marilor puteri, realizat în contextul de după Războiul Crimeii. Profitând de garanția colectivă a celor șapte puteri (Franța, Anglia, Rusia, Austria, Prusia, Sardinia și Imperiul Otoman) de la Congresul de la Paris (1856), românii au impus unirea prin dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, depășind opoziția Austriei și Turciei. Ideea Unirii Moldovei și a Țării Românești, avansată încă din secolul al XVIII-lea a devenit, după războiul Crimeii (1853-1856) o temă de prim plan a dezbaterei politice, atât în Principatele Dunărene (Moldova și Țara Românească), dar și în plan internațional. Situația externă se arăta favorabilă; înfrângerea Rusiei și hegemonia politică a Franței ofereau un context prielnic punerii în practică a proiectului, cu atât mai mult cu cât Napoleon al III-lea, împărat al francezilor, dorea un bastion răsăritean favorabil politicii sale, care să contrabalanseze expansiunea rusească și să contribuie, alături de Italia, la subminarea sau chiar destrămarea monarhiei austro-ungare.

Un rol important l-a jucat propaganda unionistă, întreprinsă de liderii partidei naționale, în cele două țări și în străinătate. Activitatea desfășurată în emigrație, îndeosebi în Franța, a cunoscut diverse forme: apeluri către opinia publică europeană; afirmarea programului politic în publicații ca România viitoare (1850, Paris), Junimea română (1851), Republica română (Paris, 1851, Bruxelles, 1853); afilierea la „Comitetul Central Democratic European”, cu sediul la Londra, care urmărea declanșarea unei noi revoluții europene; memorii către Napoleon al III-lea, împăratul Franței și către Palmerston, premierul britanic; constituirea la Paris a unui Comitet cu deviza „Dreptate! Fraternitate! Unitate!”; sprijinul unor personalități marcante (Paul Bataillard, Edgar Quinet, Hippolyte Desprez). Această propagandă unionistă a necesitat mari sume de bani pentru cointeresarea materială a unor personalități franceze, iar I.C. Brătianu s-a remarcat prin vânzarea moșiei soției sale pentru a asigura aceste fonduri.

În țară, acțiunile unioniste s-au desfășurat în noul context determinat de prevederile Convenției de la Balta Liman, afirmându-se modalități variate: constituirea Comitetelor Unirii la Iași și la București (1856); editarea unor organe de presă ca România Literară, Steaua Dunării (Iași), Românul (București); venirea în patrie a unor revoluționari pașoptiști (îndeosebi în Moldova, ca urmare a regimului liberal-moderat al domnitorului Grigore Alexandru Ghica).

Statutul Principatelor Dunărene a devenit însă o problemă spinoasă, față de care Marile Puteri aveau fiecare propriile idei. Consensul general a fost că ele nu mai pot fi protectorate rusești, iar statutul

lor a fost înlocuit la Congresul de la Paris din 1856 cu garanția comună a Marilor Puteri. Deși atât Regatul Unit, cât și Franța doreau consolidarea Imperiului Otoman, în Franța filosofia politică a vremii era dominată de naționalismul romantic și, sub influența lobby-ului pașoptiștilor și diasporei române, favoriza unirea celor două țări. Sardinia, angrenată și ea în proiectul de unificare a Italiei, favoriza ideea. Regatul Unit avea rețineri față de ideea unui stat românesc unificat, care era de așteptat să scape total de sub controlul otomanilor, cu riscul de a intra din nou sub influență rusă. În Imperiul Austriac existau temeri că o influență otomană restaurată în Principatele Dunărene va stârni nemulțumiri etnice, cu risc de contagiune în Transilvania și Bucovina, și cu siguranță scenariul unirii era ceva de evitat.

În cele din urmă, compromisul a constat în ideea că în anul următor se vor ține adunări populare consultative care să decidă dacă țările se vor uni sau nu, iar după încă un an, puterile se vor reuni pentru a lua act de decizii și pentru a hotărî pașii următori. Pentru Franța și Sardinia, era o afirmare a principiilor democrației populare, iar puterile conservatoare nu se așteptau ca poporul să dorească vreo schimbare de statut.

Tratatul a fost semnat la 18/30 martie 1856. Conform hotărârilor Convențiunii de la Paris (sau Convenția de la Paris), pentru organizarea definitivă a Principatelor Dunărene ale Moldaviei și Valahiei, din 7/19 august 1858, în Moldova și Țara Românească au fost organizate alegeri pentru adunările reprezentative, care trebuiau să-i desemneze pe cei doi domnitori. Mai întâi au avut loc alegerile pentru Adunarea Electivă a Moldovei, care, pe 7 ianuarie 1859, l-a ales ca domn pe Alexandru Ioan Cuza.

În Țara Românească alegerile au avut loc între 8 și 12 ianuarie 1859. Conform reglementărilor în vigoare, votul era unul de tip cenșitar, existând două categorii de alegători conform: apartenenței (urbani – locuitorii orașelor, rurali – locuitorii din restul județului) și modului în care votau (direct și indirect). Votau direct locuitorii județelor care aveau un venit de cel puțin 1000 de galbeni și locuitorii orașelor care aveau un capital de cel puțin 6 000 de galbeni. Votau indirect locuitorii județelor care aveau un venit funciar de cel puțin 100 de galbeni.

Alegătorii indirecti din fiecare județ desemnau trei alegători pentru fiecare plasă, iar aceștia, întruniți în reședința județului, alegeau un deputat. Alegătorii directi din județe alegeau câte doi deputați pentru fiecare județ. Alegătorii directi din orașe alegeau trei deputați în București, câte doi deputați în Craiova, Brăila și Ploiești și câte un deputat în celelalte reședințe de județ.

Numărul total al alegătorilor (în funcție de sursă) era undeva la 2.000-2.200,

împărțiți destul de egal în direcți și indirecti. Numărul total al celor care puteau fi aleși era cuprins între 600-625 de persoane.

Existau variații foarte mari în ceea ce privește numărul alegătorilor între diferitele orașe și diferitele județe ale Țării Românești. Spre exemplu, în Mehedinți erau 114 alegători direcți de oraș, în Ilfov – 221, în Prahova – 68, în Muscel doar 12. De aceea vedem cum, în județul Ilfov, Dimitrie Ghica este ales de 27 de alegători direcți, în timp ce, la Brăila, Ion Slătineanu este ales de doar patru alegători, iar în Vlașca, Apostol Arsache este trimis în Adunare de 16 alegători direcți. În orașul București, Nicolae Golescu este ales de 167 alegători direcți, în timp ce, la Târgoviște, Scarlat Lăzureanu este ales de doar 13 alegători direcți. Scarlat Turnavitu este ales de 15 alegători indirecti, în Argeș, iar Nicolae Brătianu a avut nevoie de votul a doar trei alegători indirecti din Muscel pentru a obține un fotoliu de deputat.

Vârsta minimă pentru a fi alegător era de 25 de ani, iar vârsta minimă pentru a fi ales era de 30 de ani (și un venit minim de 400 de galbeni). Nu puteau fi alegători și aleși: străinii, faliții nereabilitați, cei care au suferit condamnări privative de libertate și cei care nu aveau un bun renume.

Conform documentului semnat de M. Băleanu (ministrul de Interne, caimacam al Țării Românești) și M. Bățcoveanu (șef secție) și trimis mitropolitului Nifon, președintele Adunării Elective, pe 17 ianuarie 1859, lista inițială a deputaților Adunării Elective a Țării Românești cuprindea 71 de nume (pe județe):

Ilfov: prințul Alexandru Ghica (fostul domnitor), prințul Dimitrie Gr. Ghica, serdarul Constantin Bosianu, logofătul Nicolae Golescu, pitarul Constantin A. Rosetti, Vasile Boierescu.

Râmnicu-Sărat: aga Ioan C. Cantacuzino, serdarul Scarlat Fălcoianu, Constantin Cotescu, Constantin Argintoianu.

Brăila: logofătul Ion Slătineanu, clucerul Grigore Filipescu, Mihai Marghiloman, serdarul Nicolae Opran.

Buzău: serdarul Ion Marghiloman, praporcicul Scarlat Voinescu, pitarul Mihai Pleșoianu, serdarul Constantin Deșliu.

Prahova: aga Ion Cantacuzino, aga Constantin I. Filipescu, paharnicul Ion Mîrzea, Ioan Alexandru Filipescu, pitarul Constantin T. Grigorescu.

Ialomița: logofătul Scarlat Crețulescu, clucerul Barbu Slătineanu, logofătul Barbu Catargiu, aga Alexandru E. Florescu.

Dâmbovița: logofătul Nicolae Băleanu,

colonelul Ioan Em. Florescu, maiorul Scarlat Lăzureanu.

Vlașca: dr. Ap. Arsache, paharnicul Nicolae Tătăranu, postelnicul Constantin Rădulescu, pitarul Petre Derbescu.

Teleorman: vornicul Constantin Cantacuzin, logofătul Ion Slătineanu, serdarul Constantin Apostolescu, maiorul Dimitrie Ștefanopolu.

Muscel: paharnicul Barbu Bellu, căpitanul Ioan F. Lenș, paharnicul Nicolae Brătianu, serdarul Alecu Anghelleanu.

Argeș: Nicolae Rosetti, sublocotenent Ion C. Brătianu, serdarul Scarlat Turnavitu, Dimitrie C. Brătianu.

Romanați: serdarul Stănuț Cesianu, prințul Grigore Bibescu-Brâncovenau, Radu C. Golescu, Alexandru C. Golescu.

Vâlcea: logofătul Ion Oteteleşanu, clucerul Constantin Oteteleşanu, clucerul Nicolae Lahovari, prințul Barbu Știrbei.

Dolj: Gheorge Barbu Știrbei (fiul domnitorului), logofătul Dimitrie Bibescu, pitarul Ion Socolescu, colonelul Ion Solomon, serdarul Iancu Hagiadi.

Gorj: colonel Nicolae Bibescu (fiul domnitorului), pitarul Constantin Săvoiu, aga Constantin N. Brăiloiu, clucerul Ion Sâmboteanu.

Mehedinți: colonel Nicolae Bibescu (vărul domnitorului), aga Dimitrie Filișanu, serdarul Ion Cernătescu, spătarul Barbu Vlădoianu.

Olt: vornicul Ion Manu, paharnicul Iorgu Văleanu, serdarul Ion Petrescu, paharnicul Nicolae Isvoranu.

Acestora li se adăugau cei patru reprezentanți ai clerului: mitropolitul Nifon, episcopul Calinic al Râmnicului, episcopul Filotei al Buzăului și episcopul Climent al Argeșului.

Ulterior, după verificarea mandatelor, a fost invalidată, pe motiv de nelegalitate, alegerea următorilor: Alexandru D. Ghica, Radu Golescu, Ioan Hagiadi, Ion Manu, Iorgu Văleanu, Ion Slătineanu, Mihai Pleșoianu, N. Băleanu (conform Jurnalului comisiei de validare din 24 ianuarie 1859). Astfel, au rămas 67 de deputați, 64 dintre aceștia fiind prezenți la votul și alegerea lui Cuza în sala din clădirea aflată pe vechea colină a Mitropoliei Țării Românești, în care au avut loc lucrările Adunării. În final, „se procedează, prin apel nominal și vot secret, la alegerea domnului. Se deschide scrutinul și, după citirea biletelor, Prea Sfinția Sa, Părintele Mitropolit, președintele Adunării, proclamă că s-a ales Domnul Țării Românești, cu unanimitatea voturilor exprimate, adică 64, prințul Moldovei, Alexandru Ioan Cuza”. ■

Tradiție, identitate și bucuria de a fi împreună, la Măgurele

De Ziua Unirii Principatelor Române, la Centrul Cultural „Theodor Stănescu” din Măgurele, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov a organizat un eveniment prin care a celebrat tradiția, identitatea și bucuria de a fi împreună. Copiii au frământat pâine așa cum o făceau străbunicii odinioară, au pus-o la

copt pe vatra încinsă și au descoperit, prin gesturi simple, legătura vie cu trecutul. Tricolorul a prins viață în cadrul atelierelor de împletitură, unde firele de lână s-au unit cu migală și emoție. Atmosfera de sărbătoare a fost completată

de momente artistice pline de energie: cântece și dansuri din folclorul românesc, pregătite de copiii din Măgurele. La eveniment au fost prezenți Hubert Petru Ștefan Thuma, președintele Consiliului Județean Ilfov, Simona

Neculae, prefectul județului Ilfov, Narcis-Cătălin Constantin, primarul orașului Măgurele, Alexandrina Niță, director al CJCPCT Ilfov, Adriana Stoica, inspector școlar general ISJ Ilfov, viceprimarul Marius Mihai și consilierul județean Ana Maria Dumitru. În acest context, președintele CJ Ilfov, Hubert Thuma, a transmis următorul mesaj: „Această zi ne amintește că atunci când oamenii aleg să fie împreună pot construi un viitor mai bun. Unirea Moldovei cu Țara Românească, sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, nu a fost doar un act politic, ci un gest de curaj, solidaritate și speranță. A fost primul pas spre România modernă. Pentru noi, cei de astăzi, Unirea înseamnă mai mult decât o lecție de istorie. Înseamnă respect, colaborare și dorința de a ne ajuta unii pe ceilalți.”. Evenimentul s-a încheiat cu tradițională Horă a Unirii în care s-au prins toți participanții. Mesaje cu acest prilej au fost transmise și de primarii orașelor Pantelimon și Bragadiru, precum și de primarul comunei Ciorogârla. ■

George V. GRIGORE

prof. Mărioara MARCU

La 23 ianuarie 2026, Centrul Cultural Buftea a găzduit un amplu spectacol dedicat Zilei Unirii Principatelor Române, eveniment care a reunit copii, elevi, profesori, artiști locali și reprezentanți ai administrației publice, într-o manifestare cu profund caracter educativ și identitar. Spectacolul, prezentat de Mărioara Marcu, a fost construit ca o incursiune artistică în istoria Unirii de la 1859, punând în prim-plan rolul culturii, al educației și al comunității în păstrarea memoriei naționale. Spectacolul a demonstrat că istoria poate fi transmisă cu autenticitate prin artă, prin vocea copiilor, prin talentul tinerilor și prin dedicarea profesorilor și coordonatorilor culturali. Evenimentul a confirmat rolul culturii locale ca spațiu de întâlnire între trecut și prezent, între educație și emoție, între memorie și responsabilitatea față de viitor. Manifestarea a avut loc în prezența prefectului județului Ilfov, Simona Neculae, a viceprimarului orașului Buftea, Alexandru Vaida, a inspectorului școlar Corina Mirescu, reprezentant al Inspectoratului Școlar Județean Ilfov, și a directorului Liceului Tehnologic „Barbu A. Știrbey”, Mihai Ion. Oficialii au transmis mesaje centrate pe importanța unității, a respectului față de trecut și a responsabilității generațiilor actuale de a duce mai departe valorile care au stat la baza statului român modern. Prefectul Simona Neculae a subliniat semnificația zilei de 24 Ianuarie ca reper fundamental al istoriei naționale, evidențiind faptul că Unirea Principatelor Române rămâne un exemplu de voință colectivă, curaj și solidaritate, valori care trebuie cultivate constant, mai ales în rândul tinerilor. Viceprimarul Alexandru Vaida a evidențiat, la rândul său, rolul comunității locale și al instituțiilor culturale și educaționale din Buftea în transmiterea identității naționale, apreciind implicarea elevilor, profesorilor și artiștilor în realizarea unui spectacol care a reușit să aducă istoria mai aproape de public. Spectacolul a debutat cu un moment de puternic impact simbolic, oferit de Ansamblul Artistic „Doina Ilfovului”, care a adus pe scenă „Hora Unirii”, dansul devenit

Unirea, celebrată prin cultură la Buftea

emblemă a solidarității românești. Sub coordonarea instructorului Valentin Rogojinaru, grupele mică, mijlocie și mare ale ansamblului au reconstituit, prin mișcare și costume tradiționale, spiritul unității naționale. Costumele, realizate de Margareta Pistol, au completat expresivitatea momentului, contribuind la atmosfera autentic românească a evenimentului. Programul artistic a continuat cu momente susținute de elevii unităților de învățământ din Buftea, care au demonstrat că educația culturală și implicarea artistică pot transforma istoria într-o experiență vie. Elevii Școlii Gimnaziale nr. 2 Buftea, clasa a III-a B, coordonați de învățătoarea Adelina Enache, au interpretat cântecul „Țara mea – un colț de rai”, iar elevul Lucas Stoica a recitat poezia „Cuza Vodă” de Vasile Alecsandri, aducând în fața publicului figura domnitorului care a făcut posibilă Unirea. Elevii Școlii Gimnaziale nr. 1 Buftea au susținut, la rândul lor, momente muzicale cu puternică încărcătură emoțională. Clasa a II-a E, coordonată de prof. Mariana Tănase, a interpretat „Român voi fi mereu”, iar grupul claselor I B și a III-a D, sub îndrumarea prof. Popa Flavia și Oana Leahu, a prezentat piesa „Dulce Românie”, reafirmând prin muzică legătura dintre limbă, tradiție și identitate. Recitalurile poetice au ocupat un loc important în structura spectacolului. Elevele Sofia Pascu și Daria Pascu, de la Școala nr. 3 Buftea, coordonate de învăță-

toarea Luminița Dogiță, au oferit interpretări sensibile ale poeziilor „Unirea” de Virgil Cărianopol și „Hora Unirii” de Constantin Aricescu, momente care au pus în valoare forța cuvântului poetic în transmiterea mesajului patriotic. Scena a devenit lecție de istorie vie, unul dintre punctele centrale ale manifestării fiind sceneta dedicată Unirii Principatelor Române, prezentată de elevii Liceului Tehnologic „Barbu Știrbey”. Sub coordonarea profesorilor Mihai Ion, Petronela Șfabu și Mihaela Stoica, tinerii au realizat o reconstituire expresivă a momentului istoric din 1859, surprinzând decizia politică, emoția colectivă și semnificația profundă a unirii Moldovei și Țara Românească. Sceneta a fost apreciată pentru claritatea mesajului și pentru modul în care a reușit să apropie publicul de contextul istoric. Dimensiunea muzicală a spectacolului a fost consolidată de elevii Clubului de Muzică Buftea, coordonați de Sorin Marcu. Publicul a primit cu aplauze interpretările pieselor „Dragă Românie”, susținută de Maia Frecăușan, „Pentru ea”, de Tudor Frecăușan, precum și „Răsună Transilvania străbună” și „Doamne ocrotește-i pe români”, ambele interpretate de Bianca Onofrei, momente care au transmis mesaje de credință, speranță și apartenență națională. Corul „Răsunetul Buftei”, coordonat de prof. Silvia Maxim, a completat atmosfera patriotică prin interpretarea pieselor „Lelița Săftița”, „Cântă cucu-n Bucovina” și „Hora la români”, aducând pe scenă sonorități tradiționale care au rezonat cu publicul prezent în sală. Grupul Vocal-Instrumental „A doua familie” al Centrului Cultural Buftea, dirijat de Mărioara Marcu, a susținut un moment plin de energie și tradiție, interpretând piesele „Dă-i cu șprițul pan' la ziuă”, „Hai, feciori la joc” și „Liberi”, contribuind la dinamica și diversitatea programului artistic. Finalul spectacolului a fost marcat de interpretările „Haideți toți”, susținută de Maya Silistru, și „Pentru România Mare”, interpretată de Vlad Nicolescu, urmate de momentul tradițional „Doina”, prezentat de Tăraful Tradițional al Clubului de Muzică Buftea. Am văzut cât de frumos poate fi transmisă istoria prin artă, prin vocea copiilor, prin talentul tinerilor și prin dedicarea profesorilor. Unirea nu este doar un eveniment din trecut. Este o lecție vie despre solidaritate, despre respect și despre ceea ce ne ține împreună. Vă mulțumim că ați fost alături de noi! Vă mulțumim pentru emoție, pentru aplauze și pentru prezență! La mulți ani, România! La mulți ani tuturor românilor, oriunde s-ar afla. ■

2026, Anul Brâncuși în România

Anul 2026 a fost instituit prin lege ca „Anul Constantin Brâncuși”, pentru marcarea a 150 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși. Conform legii, pe tot parcursul anului 2026 Parlamentul, Administrația Prezidențială, Guvernul, autoritățile administrației publice locale, precum și instituțiile publice aflate în subordinea sau coordonarea acestora pot organiza sau sprijini logistic/material manifestări culturale, artistice sau educaționale dedicate celebrării vieții și operei artistului. În pragul anului decretat „Anul Brâncuși”, ultima expoziție dedicată multiplului artist de la Hobița s-a bucurat de succes la Cracovia. Intitulată „Brâncuși. Sculptând cu lumina”, expoziția a făcut parte din sezonul cultural România-Polonia 2024-2025, cel mai amplu program de diplomatie culturală derulat de statul român în Polonia, în perioada iunie 2024 – decembrie 2025, care a inclus peste 300 de evenimente derulate în 13 orașe poloneze, la care au participat direct peste 150.000 de persoane. Expoziția „Brâncuși. Sculptând cu lumina” a fost însoțită de un catalog în care Doina Lemny explică evoluția artei fotografice în contextul întregii creații brâncușiene și în care sunt reproduse fotografiile originale expuse, precum și imagini semnate de fotograful Ion Micla cu ansamblul monumental de la Târgu-Jiu. Scopul acestui eseu e să reliefăm indicii

că Brâncuși a sculptat în mod științific cu lumina, ascunzând ecuații optice și luminice în opera sa de căpătâi, cea de la Târgu-Jiu. Încă din 2017, Ion Popescu Brădiceni scria despre Brâncuși, în Gorjeanul: „Având și darul narațiunii, marele sculptor a intuit cu jumătate de secol mai devreme fizica cuantică”. Mă alătur, fără rezerve, acestei ipoteze. Potrivit mai multor surse exclusiv românești, sculptura europeană a fost marcată de trei mari figuri: Phidias în antichitate, Michelangelo în perioada Renașterii și Brâncuși în secolul XX. Se spunea despre Fidiad: „Când a sculptat zei, a integrat raportul de aur; când a sculptat muritori, nu a făcut-o”. Mai multe studii sugerează că Michelangelo

George V. GRIGORE

a ascuns cunoștințe științifice în Capela Sixtină. Aceeași întrebare o pune și Doru Strîmbulescu despre Brâncuși: „Marele sculptor a îngropat în piatra Mesei Tăcerii și a Porții Sărutului sau în formele romboidale ale Coloanei fără sfârșit un sens, un adevăr, o semnificație, un cod pe care nu îl putem descifra?”... Răspunsul lui Constantin Noica la întrebarea dacă Brâncuși a avut astfel de intenții este afirmativ. Ideea că ansamblul a fost „proiectat ca o devenire” ar putea fi dovedită printr-o simplă măsurare. Cu toate acestea, Noica s-a abținut să facă acea măsurătoare, declarând: „Ne-am temut că realitatea s-ar putea să nu se potrivească cu legenda, făcând-o să se prăbușească. Sau, dimpotrivă, că s-ar

putea să se potrivească exact, iar legenda și-ar pierde din exactitate”. Capela Sixtină a pierdut ceva pentru că Michelangelo a adăugat o dimensiune științifică sau zeii sculptați de Fidiad dacă au fost și măsurați cu raportul de aur? Cu siguranță nu. În mod similar, dacă Brâncuși a integrat fizica cuantică în ansamblul său monumental, el nu a pierdut precizia, căci fizica cuantică deschide ușa magiei pure. Nimic exact nu o poate înțelege pe deplin. O îmbalnzim doar statistic, sub imperiul probabilităților. „Voi nu știți ce vă las eu aici”... Acestea sunt enigmaticele cuvinte ale creatorului trilogiei monumentale din Târgu Jiu. „Coloana Infinitului. Acesta este mesajul Stâlpului meu, străjuț de Masă și de Poartă... Să arzi ca o flacăra... Să te prefaci în fulger legând cerul cu pământul” (Brâncuși). Aplecarea lui Brâncuși față de profunzimile materiei, luminii și de esențe în general făcea parte din structura lăuntrică a artistului....Sunt imbecili cei care spun despre lucrările mele că ar fi abstracte; ceea ce ei numesc abstract este cel mai pur realism, deoarece realitatea nu este reprezentată de forma exterioară, ci de ideea din spatele ei, de esența lucrurilor. Am șlefuit materia pentru a afla linia continuă. Și când am constatat că n-o pot afla, m-am oprit; parcă cineva nevăzut mi-a dat peste mâini”, explica Brâncuși efortul său de a atinge granițele materiei cu care plâsmuia forme de spirit. ■

Brâncuși – între satul românesc și marile muzee

În fiecare an, pe 19 februarie, România îl sărbătorește pe Constantin Brâncuși, unul dintre cei mai mari artiști ai lumii. Nu este doar o zi dedicată unui sculptor celebru, ci o zi în care ne reamintim cine suntem și ce putem oferi lumii prin cultură. „Ziua Brâncuși” este un prilej de a privi mai atent formele simple, liniștea și sensul profund al artei. Constantin Brâncuși s-a născut la 19 februarie 1876, în satul Hobița, județul Gorj. A pornit dintr-un spațiu rural modest și a ajuns să schimbe istoria sculpturii moderne. Drumul său nu a fost ușor; a muncit din greu, a plecat pe jos spre Paris și a ales să își urmeze propria cale, chiar și atunci când nu era pe placul tuturor. Tocmai această libertate interioară l-a făcut unic. Brâncuși nu a dorit să copieze realitatea, ci a căutat esența lucrurilor. Spunea că nu sculptează păsări, ci zborul; nu chipuri, ci ideea de om. Formele sale sunt

simple, clare, rotunjite, dar încărcate de sens. Prin ele, artistul ne invită să privim dincolo de aparențe și să simțim, nu doar să vedem. Printre cele mai cunoscute lucrări ale sale se numără „Coloana infinitului”, „Poarta Sărutului” și „Masa Tăcerii”, ansamblul de la Târgu Jiu. Aceste opere nu sunt doar sculpturi, ci spații de reflecție. Ele vorbesc despre viață, iubire, timp și legătura dintre oameni. Fără explicații complicate, Brâncuși reușește să transmită emoții puternice prin forme simple. „Ziua Brâncuși” a fost instituită oficial în România pentru a încuraja cunoașterea operei sale și apropierea publicului de artă. Este o zi în care au loc expoziții, conferințe, ateliere pentru copii și evenimente culturale în muzee, școli și spații publice. Nu este nevoie să fii specialist pentru a-l înțelege pe Brâncuși, arta lui se adresează tuturor.

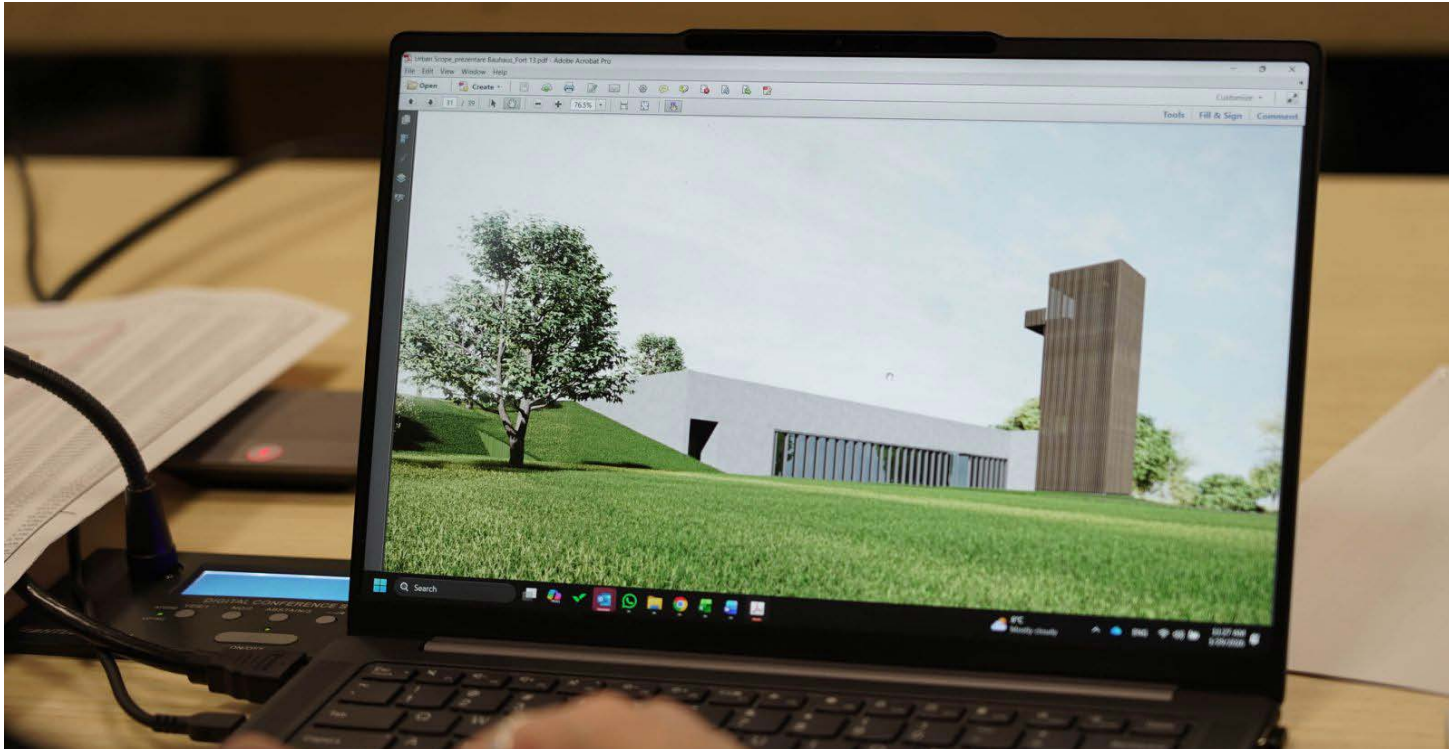
Un lucru important la Brâncuși este legătura sa profundă cu tradiția românească. Deși a trăit cea mai mare parte a vieții la Paris, el nu și-a uitat rădăcinile. Motivele populare, lemnul, simbolurile simple se regăsesc în multe dintre lucrările sale. Brâncuși a dus satul românesc în marile muzee ale lumii, fără să-l schimbe, ci păstrându-i spiritul. În același timp, el a fost un artist al viitorului. A influențat generații întregi de sculptori și artiști moderni. Fără Brâncuși, este posibil ca arta secolului XX să fi arătat altfel. Curajul lui de a reduce forma, de a elimina detaliile inutile, a deschis drumuri noi în creația artistică. Pentru publicul de azi, „Ziua Brâncuși” poate fi un moment de pauză, o zi în care să ne desprindem de agitație și să privim cu atenție o sculptură, o fotografie sau chiar o idee. Brâncuși ne învață răbdarea și respectul pentru lucrurile simple. Ne arată că adevărata valoare nu stă în cantitate, ci în profunzime. „Ziua Brâncuși” nu este doar despre trecut, ci este despre prezent și viitor. Despre cum ne raportăm la cultură și la valorile autentice. Într-o lume grăbită, Brâncuși ne propune tăcerea. Într-o lume plină de forme complicate, el ne oferă simplitatea. Poate tocmai de aceea, la atâția ani de la nașterea sa, opera lui rămâne vie și actuală. Pe 19 februarie, nu este nevoie de gesturi mari. Este suficient să ne amintim, să citim, să privim sau să vorbim despre Brâncuși. Pentru că, prin el, cultura română vorbește lumii întregi. ■

Sursa bibliografică: „Ziua Constantin Brâncuși”, Institutul Cultural Român (ICR).

Alexia-Maria JUNCU

Consultare publică

Încă o etapă în drumul Fortului 13 Jilava către Memorial

CJ Ilfov și-a propus dezvoltarea ofertei de agreement a județului în acord cu mediul înconjurător, preservarea și valorificarea obiectivelor de patrimoniu, dezvoltarea unor proiecte care urmăresc valorificarea potențialului istoric, social și cultural prin evidențierea patrimoniului natural și construit al județului Ilfov, printre care și rețeaua de fortificații din jurul Capitalei, dezvoltată pe un perimetru de 76 km.

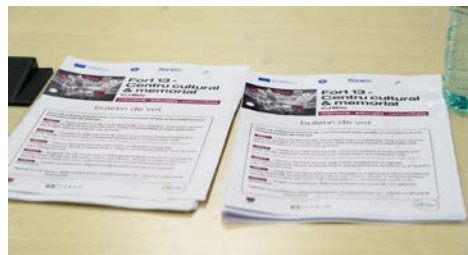
Astfel, în data de 29 ianuarie 2026, la sediul CJ Ilfov a avut loc încă o etapă a proiectului privind transformarea Fortului 13 Jilava într-un memorial. Întâlnirea a făcut parte din seria activităților cerute de Noul Baubaus European (NEB) - frumos, sustenabil și împreună, pentru realizarea unor asemenea proiecte.

Au fost prezenți președintele CJ Ilfov, Hubert Thuma, vicepreședintele Ștefan Rădulescu, prefectul Județului Ilfov, Simona Neculae, administratorul public al județului Ilfov Olivia Oprescu, reprezentanții Urban Scope, consultanții proiectului, consilieri locali, artiști locali, arhitecți, reprezentanți ai unor instituții și ONG-uri interesate de subiect. Scopul întâlnirii a fost validarea concluziilor și a direcțiilor de acțiune rezultate în urma demersurilor întreprinse până acum.

Augustin Maftai, reprezentantul Urban Scope, coordonatorul consultărilor pentru proiect, a trecut în revistă concluziile desprinse până acum în urma discuțiilor începute în noiembrie anul trecut și a aplicării chestionarului on-line pentru colectarea ideilor și observațiilor publicului.

În urma analizei răspunsurilor primite la chestionarul on-line, consultantul spune că valoarea istorică și încărcătura emoțională a locului sunt cele mai apreciate, urmate de caracterul unic al sitului și potențialul pe care îl are pentru evenimente culturale.

Au fost identificate probleme legate de degradarea structurii și siguranța clădirii și de lipsa intervențiilor de conservare. De asemenea, consultantul s-a referit și la lipsa spațiilor publice de calitate, a spațiilor verzi și de agrement, precum și la lipsa funcționalităților culturale. Din chestionarele aplicate a reieșit că sunt apreciate valoarea istorică și memorialistica locului, caracterul unic al sitului și fortificației, dar și potențialul pentru

evenimente culturale. Cei consultați solicită amenajarea unui spațiu memorial de interpretare publică, de interpretare istorică, spații pentru ateliere educaționale, cursuri, evenimente culturale și documentare.

Inginerul Irina Mirescu, reprezentatul proiectantului, a trecut în revistă conceptul viitorului muzeu. Aceasta s-a referit la modul în care Fortul va fi transformat, urmărindu-se ca lucrările să păstreze autenticitatea construcției, să pună în valoare atât conceptul de fortificație militară, cât și toate urmele și elementele care vor scoate în valoare funcțiunea de penitenciar. Proiectul este împărțit în 4 elemente principale, elementul principal fiind Fortul în sine și elementul de la intrare, care păstrează elementele originale, care vor fi reabilitate și consolidate, cu păstrarea autenticității. Va fi construită și o clădire nouă, cu parter și turn belvedere (P+4), modernă, dar la care nu vor fi folosite finisaje extravagante, integrat în spațiul verde al amplasamentului astfel încât să nu interfereze cu ideea de monument istoric. Partea a treia este reprezentată de parcare și drumuri de acces către curtea interioară. Se are în vedere și realizarea unei linii de transport public. Partea a patra este reprezentată de construirea de alei pietonale, rampe, astfel încât să existe un traseu logic. Toți vorbitorii au subliniat necesitatea păstrării, în primul rând, a încărcăturii spirituale cu care este încărcat locul și nevoia ca, la final, memorialul să fie mai mult decât un muzeu, un loc în care tinerii care astăzi nu au cum să înțeleagă

dimensiunea reală a dramelor petrecute dincolo de pereții Fortului să conștientizeze greutatea istorică a locului. Hubert Thuma, președintele Consiliului Județean Ilfov: „Am preluat acest monument istoric pentru a-l reintroduce în circuitul cultural și turistic al Județului Ilfov. Am discutat cu cetățenii din Ilfov despre ce putem face cu Fortul Jilava, cum putem transforma acest monument într-un punct atractiv, chiar la nivel internațional. Este important să cunoaștem istoria, pentru a construi un viitor mai bun, mai sigur, în care valorile democrației să nu fie în niciun moment puse în pericol”.

Scurt istoric

Fortul 13 Jilava a fost construit în perioada 1866-1893. Din 1907 clădirea a fost folosită ca temniță pentru țărani arestați în timpul Răscoalei. Apoi a devenit loc de tranzit pentru majoritatea deținuților politici. Între transferuri de la un penitenciar la altul sau între

George V. GRIGORE, Antuana ROȘIORU

procesele cei arestați erau trimiși la Jilava. Mai bine de un milion de oameni au trecut pragul închisorii terorii - printre ei și Corneliu Coposu, monseniorul Vladimir Ghika, mitropolitul Bartolomeu Anania, Nicolae Steinhardt, Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Din 1970 o parte din celule au fost dezafectate, iar celelalte păstrate pentru ocazii precum evenimentele din decembrie 1989. Protestatarii din Piața Revoluției au fost reținuți și trimiși la Fortul 13.

În prezent, Fortul 13 Jilava este monument istoric, transformat în memorial. Se poate vizita, dar cu restricții - pentru că se trece prin curtea penitenciarului, accesul se face greoi: control la poartă, buletine și telefoane lăsate la intrare. Muzeul Fortul 13 va putea fi realizat cu bani europeni, în ideea conservării patrimoniului, a valorificării potențialului istoric și va fi destinat turismului.

Fortul 13 Jilava propus pentru Patrimoniul Mondial UNESCO

Alături de alte foste închisori comuniste - Sighet, Pitești, Râmnicu Sărat și Făgăraș Fortul 13 Jilava ar putea fi inclus pe lista indicativă a Patrimoniului mondial UNESCO.

Președintele IICCMER, prof. univ. dr. Florin-Daniel Șandru, și dr. habil. Cosmin Budeancă, expert IICCMER, au discutat la Ministerul Culturii despre inițierea demersurilor oficiale pentru proiectul de preservare a memoriei opresiunii la care au fost supuși cetățenii României în timpul regimului totalitar comunist, prin includerea celor 5 locuri simbol, păstrătoare ale memoriei victimelor regimului totalitar, în Lista Indicativă a României pentru Patrimoniul Mondial UNESCO. Cu sprijinul Institutului Național al Patrimoniului și al celorlalți parteneri, Ministerul Culturii a pregătit foaia de parcurs, cu obiectivele științifice și administrative concrete pentru completarea dosarului de înscriere conform cerințelor UNESCO.

Loc încărcat de istorie, deosebit de important pentru memoria colectivă, Fortul 13 de la Jilava este recunoscut ca loc al represiunii comuniste care l-a transformat într-un centru de exterminare a deținuților politici.

În cursul lunii august 2023, CJ Ilfov, Ministerul Justiției, Muzeul Ororilor Comunismului în România și Administrația Națională a Penitenciarelor au început discuțiile pentru consolidarea și punerea în valoare a Fortului 13 Jilava prin identificarea unor surse de finanțare în vederea refacerii structurii și amenajării muzeale a monumentului. ■

Victor Colonelu, regizor film

Căutând prin arhivă, am scos din bibliotecă „Filmul documentar românesc” (Editura Meridiane, 1967), o carte a criticului de film Călin Căliman. Absolvent de filosofie, Călin Căliman a urmat și secția Teatologie și Filmologie a IATC. A fost redactor la revista „Contemporanul” unde a răspuns mulți ani de rubrica cinematografică. A publicat peste 6.000 de articole în revistele culturale ale vremii. Publicistul Titus Vîjue a scris despre Căliman: „De mai bine de șase decenii filmul își are un apărător din linia faimoșilor cavaleri „sens peur et sans reproche”, pentru care virtutea fidelității era mai presus de orice însușire. Acest om se numește Călin Căliman și descinde direct din aleasa stirpe a unor luptători curajoși pentru cauza națională și pentru cauza pendinte a limbii române. Bunicul său, Valeriu Branște, a scris istorie ca făurar al Marii Uniri, ca și mama sa, profesoara Valeria Căliman, supusă unor „exerciții de supraviețuire” de către regimul politic totalitar de după război, ce avea să-i rezerve și soțului său, doctorul Căliman, rația de suferință în lagărele lui Gheorghiu Dej. Călin avea să se salveze din această ecuație atroce a istoriei grație mării iubiri față de filmul românesc, realitate artistică vie, căreia i-a dedicat întreaga sa viață. Miile de pagini care păstrează dovezile înaltei sale fidelități pot fi găsite în colecțiile celor mai importante publicații ale ultimei jumătăți de secol ori între copertile unor cărți valoroase, între care se află și impresionanta, profunda și inegalabila „Istorie a filmului românesc”, apărută în mai multe ediții și care aduce în fața cititorilor mii de titluri și autori într-o structură organică, menită să confirme - dincolo de eșecuri ori mediocre prestații - sensul ascendent al unei arte ce a impus țării și lumii acesteia valori de netăgăduit. Poate de aceea mi se pare că ea poate fi socotită, după modelul judecății critice impusă de marea „Istorie a literaturii române de la origini până în prezent” de George Călinescu, fascinantul roman al filmului românesc, după cum și viața acestui febril cărturar poate deveni subiect al unei viitoare producții despre un om adorând filmul ca pe un astru ce nu poate fi văzut în toată magnificența lui decât din întunericul sălii de cinema”. În perioada anilor 1960-1970 a susținut rubrica de cultură cinematografică la TVR, cursuri la IATC și la facultăți particulare. A fost membru în diferite jurii la festivaluri de film în țară și străinătate. A publicat volume printre care și în 1967 „Filmul documentar românesc”. A formulat critici despre regizori, artiști și filme. Pentru întreaga

Călin Căliman și o istorie a documentarului românesc

sa activitate a primit multe premii. L-am cunoscut în 1973, la primul concurs de film de amatori, organizat de Andrei Blaier. A fost în juriu. L-am mai întâlnit și la alte festivaluri de film pentru amatori. Ulterior, timp de 10 ani ne vedeam lunar pentru că faceam parte din Cine-cenaclul colectivului redacțional „Contemporanul”. Am petrecut momente frumoase alături de dânsul cu diferite ocazii festive, în emisiuni radio la „Antena Bucureștilor”, la TVR, în diferite tabere. Volumul „Filmul documentar românesc” prezintă istoria filmului documentar, din mai multe perspective - film tehnic, film științific, sportiv, medical, agricol, silvic, poem, reportaje, artistic, industrial, farmaceutic, protecția muncii, maritim, piscicol, turistic, etnografic, tipografic, geografic și multe alte ramuri ale filmului documentar. Filmele documentare românești au fost prezentate în diverse Festivaluri Internaționale în: Italia, Cehoslovacia, Siria, U.R.S.S, Franța, Chile, Uruguay, R.D.Germană, Canada, Maroc, Iugoslavia, India, Argentina, Japonia, Grecia, Belgia, Ungaria, Iran, Irlanda, Australia, Elveția, Spania, unde au luat importante premii și distincții. Cineaștii profesioniști au sprijinit foarte mult cineamatorii în realizarea filmelor lor. Primele filme realizate de către cineamatori au fost documentarele legate de întreprinderile din care făceau

parte, din viața orașelor lor, din școli și facultăți, din Cluburile copiilor. Filmele documentare sau dovedit a avea o mare valoare cinematografică și în prezent, păstrând prin memoria peliculei toate evenimentele petrecute în timp. Călin Căliman a sprijinit mișcarea cineclubistă din România, prin cronicile cinematografice din presa centrală, radio și televiziune. A scris și „Istoria filmului românesc”, de la apariția lui în România în 1896 și până în 1995. A scris cărți dedicate multor regizori și actori români. Printre cele scrise de acesta s-au aflat și articole ce au conținut referiri la persoana mea și la filmele realizate de către mine. A plecat spre zărilor albastrii ale spiritului veșnic nemuritor în 24 aprilie 2018, lăsând un scaun gol în marea sală a artei cinematografice românești.

Amintiri, amintiri...

Din cartea sa „Filmul, mon amour” extrag un pasaj în care sunt menționați cineaștii amatori: „Aproape 40 de ani, alături de Geo Saizescu și de alți buni prieteni ai cineclubiștilor, am petrecut printre oameni cu dar și dor de cinema. Nu-l pot uita pe bunul Bob Călinescu, umblând buimac de somn, dimineața, pe la șase, prin piața din Humor, căutând tălângi pentru minunata sa colecție de năzdrăvăni sau sorbind, peste ani, cu draga-i Mariană, spumă de bere sau cafea „la nisp” pe tereasa parcului din Herculan... Nu-l pot uita pe Geo

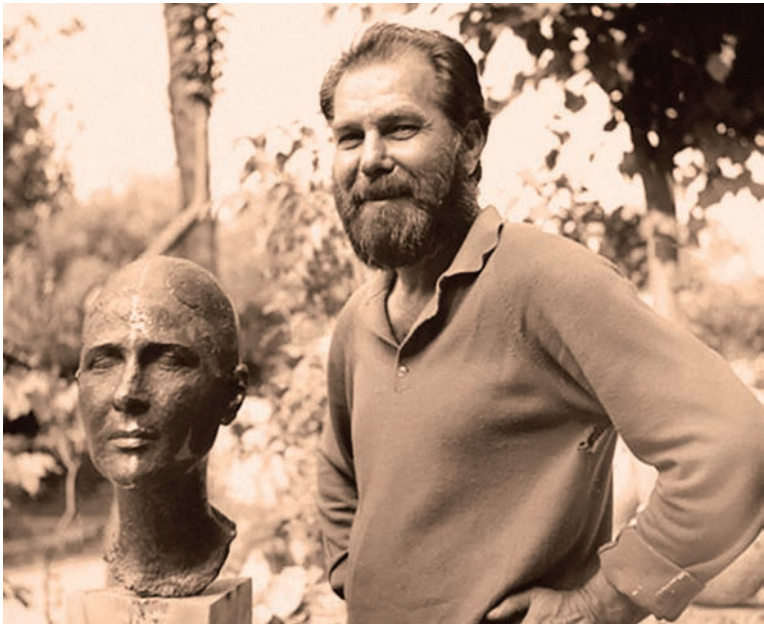
Saizescu, însoțit de inginerul Aurel Mâșcă (și, nu o dată, de Ana Maria, doamna sa adorată), printre ospitalierii cineaști amatori din Huși, la „Moldo Camera” - căruia noi îi spuneam „Moldo Crama” - îndrumând primii pași ai unor mici desenatori, sau... depășind cu jumătate de metru patul acela de fier din dormitorul de cămin cu vreo 15 paturi în care ne refăceam forțele, după solicitantele ore de film și de Busuioacă. Poate fi uitat, vreodată, Eva Sârbru, Voronețul luminat ca-n basme, văzut în dimineața aceea de septembrie (anii... trec ca apa) pe la ora trei? Nu-l pot uita pe Alecu Croitoru, cu inegalabilele sale lopinguri verbale, povestind a 314-a oară anecdota cu numărul 151, sau rămânând pe câmp, singur în noapte, după trecerea acceleratului, coborând din greșală la „Becherești”, cu o stație înainte de Humor. Pot fi uitate plimbările matinale cu Radu Aneste Petrescu pe sub porțile Albei Iulia, agrementate cu dialoguri filosofice sau gastronomice, pot fi uitate cascadoriile din partidele de șah cu Ginel Cornea, pot fi uitate originalele întâlniri cu micii spectatori ai lui Victor Antonescu, ai Luminiței Cazacu, ai lui Laurențiu Sârbru sau Ion Truică, soldate cu adevărate aventuri ale creionului și culorilor pe hârtie? Rămân pentru totdeauna în memoria întâmplărilor cinefile din zeci de localități ale țării, de la Sănnicolaul Mare și Bivolari, de la Reșița și Gura Humorului, de la Bacău și Cluj, de la Brașov și Făgăraș, de la Galați și Craiova, de la Târgul Mureș la Roman, de la Timișoara și Arad, de la Oțelul Roșu și Piatra Neamț, de la Târgoviște și Cocora, de la Pitești și Târgul Jiu (de unde am primit, cu mulți ani în urmă, o simbolică „măiastră” brâncușiană). Acum câțiva ani, de pildă, la festivalul „Toamna la Voroneț” din Gura Humorului - unde, dintre cineamatori, am și prieteni buni (familia inginerului Butnaru, cu Emil, Marcela și fca lor Oana), am constatat că festivalul a împlinit 30 de ani și cercetând documentele am constatat că aveam 15 prezențe în juriile acestei competiții. N-aș omite din aceste aduceri aminte reuniunile cine-cenaclului „Contemporanul” desfășurate săptămânal, mai bine de zece ani, în Capitală (sau în câteva alte locuri din țară), cu participarea unor valoroși cineaști profesioniști, întâlniri prelungite, uneori, până târziu în noapte, acceptând un somn sacrificat pe altarul iubirii de cinema. Într-o scrisoare deschisă adresată cineclubiștilor pe care am publicat-o în „Contemporanul” din 12 ianuarie 1990 (deci la numai câteva zile după Revoluția din decembrie), spuneam următoarele: „Când se va scrie istoria filmului de amatori din România, numele unor cineaști precum Corneliu Dimitriu și Iosif Costinaș, ale unor generoși animatori ai începuturilor precum Dragoș Sandu, Emil Mateiaș, Emilian Urse, Cornel Militaru, Anton Rogoz, Mihai Manolescu, Ferdinand Michitovici, Vasile Moise, Vladimir Lucavțchi, Ludovic Dama, Ion Petcu, ale unor individualități artistice de excepție precum George Sabău, Ioan Pleș, Emanuel Teț, Adriana și Simion Oțoiu, ale unor continuatori harnici și pricepuți cineaști precum Victor Colonelu, Valentin Grancea, Ionel și Ecaterina Bordeiașu, Lizet Rusănescu, Mircea Colceriu, ale altora, toate aceste nume - și multe altele printre ele - își vor găsi, neîndoios, dreptul la existență”. ■

„Mărturii despre Vasile Gorduz”, la Piscu

La Muzeul Atelier - Școală de la Piscu avem prezentă expoziția „Mărturii despre Vasile Gorduz”, o expunere publică a colecției aflate în patrimoniul Fundației Amzei ce dorește o recuperare culturală necesară. Fundația Amzei este o inițiativă culturală pentru protecția patrimoniului, educație și programe culturale din București, deschisă recent. Activitatea ei include organizarea de seminarii și cursuri cu programe educative dedicate, realizarea de activități culturale - expoziții, dezbateri, conferințe, vizionări de filme și concerte, precum și acordarea de burse de studiu, în special în domeniul artelor - pictură, sculptură, arte decorative, fotografie, grafică, design -, cinematografeiei, muzicii, arhitecturii, științelor sociale, cu implicarea de studenți, profesori și profesioniști români și străini.

„Misiunea Fundației Amzei este să devină o școală și un spațiu cultural prin conceperea și construirea unui ‘atelier’ care oferă prilej de dialog profesional artistic și aduce în lumină valori urbane, valori comunitare și valori culturale. În plus, promovăm recuperarea unui București locuibil zi de zi, care să funcționeze într-o rețea de clustere conectate, în spatele arterelor consacrate, un București pus împreună în relații de vecinătate insuficient valorificate, încă ascunse. Astfel, mai degrabă evident necesară ne pare intervenția noastră. Necesarul ce doar așteaptă să fie pus în fapt”, a declarat prof. dr. arh. Iulia Stanciu,

Motto
„Un artist există, poate, dinainte de a se naște”
(Vasile Gorduz)

vicepreședinte al Fundației Amzei. Inaugurarea fundației a fost prezentată de Șerban Sturdza, Ștefan Bălici, Iulia Stanciu și Virgil Scripcariu. În cadrul evenimentului inaugural a avut loc și prezentarea proiectului „Scurul Biserica Amzei”, dar și a sculpturii „Triumful binelui”, de Virgil Scripcariu. Fundația Amzei prezintă expoziția „Mărturii despre Vasile Gorduz”, prezentă în circuitul de vizitare. La deschiderea acestei expoziții au participat 19 personalități care au rememorat personalitatea lui Vasile Gorduz în documentarea „Mărturii despre Vasile Gorduz”: Adrian Pârnu, Alexandru Papuc, Aura Christi, Bogdan Vladuta, Costin Ioniță,

Doina Mândru, Elena Scutaru și Marcel Scutaru, Elza Luder Miron, Erwin Kessler, Judith Balint, Lelia Pîrvan, Marian Zidaru, Mihai Sîrbulescu, Mircia Dumitrescu, Pavel Susara, Șerban Sturdza, Victoria Zidaru, Virgil Scripcariu. Rememorarea personalității artistice a sculptorului și profesorului Vasile Gorduz, prin expunerea publică a colecției aflate în patrimoniul Fundației Amzei, conduce la o recuperare culturală necesară. Colecția cuprinde 32 lucrări din ipsos, bronz, lut, piatră și desene dintre lucrările de referință ale sculptorului. Opera lui Vasile Gorduz depășește figurativul clasic, propunând forme ce ascund simboluri legate de memorie și de condiția umană, printr-o simplitate esențială, non-retorică. Prin activitatea sa de profesor la Universitatea Națională de Arte din București, a marcat decisiv generațiile de sculptori care i-au urmat, lăsând drept model rigoarea formei, respectul pentru materie și încrederea în profunzimea simbolului. Îl vom evoca prin mărturiile celor cărora le-a fost mentor sau l-au cunoscut. Nu întâmplător, imaginea identitară a Fundației este desenul sculpturii lui Virgil Scripcariu intitulată „Triumful binelui”. Scurul Amzei va prelua sculptura expusă în premieră în 2024-2025, în fața portalului principal al bisericii Mănăstirii Batalha din Portugalia. Faptul că sculptura a fost în atenția a peste 200.000 de vizitatori ai sitului, veniți din toată lumea, onorează și încurajează să fie fondat ceva recuperator pentru București. Astfel, pe 4-5 octombrie 2025, sculptura a fost găzduită în Scurul Bisericii Amzei, ca o apariție temporară, înainte de amplasarea sa definitivă în scuar. Din motive logistice, de natură să împiedice vizitarea în sezonul rece la sediul din Amzei, s-a decis expunerea colecției la Muzeul de

George V. GRIGORE

la Piscu, până în primăvară. Vasile Gorduz (n. 8 octombrie 1931, comuna Trifești, Orhei - d. 12 decembrie 2008, București) a fost un sculptor român, din 1990 profesor universitar la catedra de sculptură a Academia de Arte Frumoase, redenumită Universitatea Națională de Arte din București. Personalitate de prim rang a sculpturii românești, Vasile Gorduz a fost soțul artistei Silvia Radu. Vasile Gorduz a fost înmormântat la 14 decembrie 2008, la Mănăstirea Cernica, cu onoruri militare. Absolvent în 1961 al Academiei de Arte Frumoase din București, Clasa Profesorului Ion Lucian Murnu, din 1963 devine Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România. În 1981 este Membru fondator al Grupării 9+1, alături de alți intelectuali români cu sensibilitate religioasă: Horia Bernea, Florin Ciubotaru, Sorin Dumitrescu, Andrei Pleșu, Horea Mihai, Marin Gherasim, Napoleon Tiron, Bata Marianov, Doru Covrig. Are mai multe expoziții, din care amintim pe cele principale: 1968: Praga; 1972: Varșovia, Praga, Leningrad; 1973: Roma; 1974: Berlin; 1990: „Arta românească” la Reuniunea Națională din Franța; 1992: Expoziție personală, Galeria Catacomba; 1993: creează statuia Împăratului Traian, aflată actualmente la Sevilla (Spania); 1994: Variante ale statuii Împăratului Traian, la Roma; 1998: Kunstthale Mucsarnok; 2010: Retrospectivă Vasile Gorduz, la Palatul Mogoșoaia, curator Silvia Radu. O selecție a lucrărilor lui Vasile

Gorduz ar cuprinde următoarele opere: Bustul lui Petre Țuțea din curtea Bisericii Popa Soare din București, Statuia lui Mihai Eminescu din Montreal (2004), Statuia împăratului Traian din Roma; Statuia împăratului Traian din Sevilla; Statuia împăratului Traian din București (operă postumă); Statuia lui Mîrcea Eliade, dezvelită la 28 martie 2009 în fața Bisericii Mântuleasa din București. Premii obținute: 1983 - Marele Premiu al Uniunii Artiștilor din România; 1983 - Premiul „Ion Andreescu”, al Academiei Române; 1983 - Premiul Revistei „Astra”, 1989 - Marele Premiu al Uniunii Artiștilor din România, pentru întreaga activitate artistică; 1992 - Premiul Național atribuit de Ministerul Culturii din România; 2003 - Premiul „Prometeus Opera Omnia” al Fundației Anonimul, împreună cu Silvia Radu. Au mai fost și Decorații, precum: Ordinul „Meritul Cultural” clasa a IV-a (1968), „pentru activitate deosebită în domeniul artelor plastice”; Ordinul național „Steaua României” în grad de Ofițer (1 decembrie 2000) „pentru realizări artistice remarcabile și pentru promovarea culturii, de Ziua Națională a României”. Toate acestea au întregit o viață de artist care merită trecută în cartea de aur a artei și culturii românești. Muzeul Atelier - Școală de la Piscu ne aduce cu această expoziție „Mărturii despre Vasile Gorduz”, o repunere pe coordonatele spațio-temporale necesare a unei opere de o viață. ■

Ziua Artei Fotografice, o amintire despre Carol Popp de Szathmary

Ziua Artei Fotografice este marcată din anul 2010, în data de 11 ianuarie a fiecărui an. A fost aleasă pentru că este data nașterii talentatului fotograf Carol Popp de Szathmary (1812, Cluj-Napoca - 1887, București), recunoscut ca primul fotograf al României și primul fotograf de război din lume. Cele mai vechi fotografii realizate la Brănești au fost documentate din anul 1866, realizate de Carol Popp de Szathmary la Mănăstirea Pasărea. Fotografia prezentată (colorizată) intitulată „Țigani la Pasărea” este realizată de Carol Popp de Szathmary în anul 1866 și reprezintă primii locuitori aduși de la Mănăstirea Cozia, care au întemeiat ulterior satul Cozieni. ■

prof. Marius Ovidiu SEBE

Surse: b365.ro; curierulnational.ro; informat.ro; propagarta.ro; radioromania.ro; buletin.de; bookhub.ro; curatorial.ro; crestinortodox.ro; economica.net; infoinsider.ro; agerpres.ro; stiripesurse.ro; zilesinopti.ro; igloo.ro; dailymagazine.ro; ecopolitic.ro; virgilscripcariu.ro

Ziua Culturii Naționale la CCD Ilfov

Ore de frumos cu folos

Eminescu, în limba bulgară

O întâlnire cu oameni, cărți, idei semnificative pentru ceea ce înseamnă azi a ne raporta la cultura noastră națională. Fără aroganță, dar nici cu falsă modestie, ci sincer, onest. Asta a dorit și evenimentul pe care l-a organizat Casa Corpului Didactic Ilfov, în data de 16 ianuarie la Liceul Tehnologic „Cezar Nicolau”, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov. Mulțumim invitatelor, distinsele doamne scriitoare Nicoleta Tudor, prof. Aura Elena Damian, pentru prezentarea și lansarea cărților. Dnei insp. prof.dr. Cristina Petre Ghiță pentru noutățile despre care ne-a

vorbit, noile cursuri opționale -Ora cu și despre animale și Ora de Știut, precum și pentru prezentarea noilor programe de liceu la disciplina Geografie. De asemenea, mulțumiri și admirația noastră dnei Manuela Goleșcu, actriță de renume național și internațional, care ne-a oferit un colaj de versuri eminesciene. Mulțumiri, de asemenea dnei prof Alina Ene care a recitat versuri din Eminescu în limba bulgară și poetului brăniștean Traian Drumcea care cu această ocazie a recitat din poeziile sale. O atmosferă deosebită au creat elevii din grupul vocal

cadre didactice, bibliotecari și bibliotecare care s-au aplecat cu curiozitate și au cercetat și Expoziția „Eminesciana” cuprinzând cărțile deosebite cu și despre cel mai important poet român.

Sperăm că toți cei prezenți: cadre didactice, bibliotecari, elevi, membrii ai comunității au trăit frumos și cu folos cele două ore din viața lor, sărbătorind Ziua Culturii Române și cei 176 de ani de la nașterea Eminului nostru iubit, nemuritor.■

instrumental de la Școala Nr. 1 Petrăchioaia care, sub coordonarea prof. Cornelia Elena Stoica, au reușit ca în deschiderea activității să ne emoționeze cu un recital de cântece pe versurile eminesciene. Adresăm toate gândurile de recunoștință, distinșilor invitați, gazdelor pentru primire și pentru faptul că au reușit din punct de vedere tehnic, să ne logheze cu cei din online, care, din cauza vremii neprielnice (viscol, zăpadă, îngheț) nu s-au putut deplasa la Brănești. Mulțumim publicului curios: elevi,

Horiana Arghira Petrescu, bibliotecară la Casa Corpului Didactic Ilfov, Brănești

Mentorat pentru debutanți – o investiție strategică în viitorul educației ilfovene

Prof. metodist **Simona Gabriela LUCA**

Într-o atmosferă de dialog profesional autentic și construcție colaborativă, Școala Gimnazială Nr. 2 Chitila a găzduit în 27 ianuarie, activitatea metodică „Mentorat pentru profesori pentru învățământul primar, debutanți din județul Ilfov, zona de nord”, desfășurată sub coordonarea inspectorului școlar dr. Nicoleta Stănică. Evenimentul a reunit cadre didactice aflate la început de carieră, dornice să-și consolideze reperele profesionale și identitatea pedagogică. Mesajul de deschidere al Casei Corpului Didactic Ilfov – centrat pe suport, inovație și dezvoltare profesională

continuă – a fost transmis colegilor debutanți într-o manieră clară și motivațională, alături de un consistent suport teoretic și aplicativ. CCD Ilfov își asumă constant rolul de partener strategic în formarea cadrelor didactice, printr-o ofertă amplă de programe de formare care răspund nevoilor reale ale școlii contemporane. În cadrul discuțiilor și activităților derulate, s-a conturat necesitatea continuării și consolidării colaborării dintre Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Casa Corpului Didactic Ilfov, astfel încât profesorii debutanți din învățământul primar să beneficieze de formare gratuită, adaptată nevoilor concrete ale acestora: cursuri de pregătire pentru examenul de

definitivat, pentru cadrele didactice înscrise sau interesate, precum și pentru concursul național de ocupare a posturilor didactice (titularizare). Cei 53 de participanți și-au exprimat opțiunea fermă pentru continuarea acestei experiențe de mentorat prin participarea la un curs organizat de CCD Ilfov, având ca mentori aceeași echipă de profesioniști. Atât ISJ Ilfov, cât și CCD Ilfov acordă o importanță majoră calității formării inițiale și continue, iar colegilor aflați la început de drum li se oferă o atenție specială, înțelegând că ei reprezintă viitorul școlii ilfovene și al sistemului educațional românesc. Mentoratul nu este doar un sprijin punctual, ci un act de responsabilitate profesională și morală, o punte între experiență și entuziasm, între tradiție și inovație – o investiție strategică în oameni, în școală și în viitor. ■

Pagină coordonată de prof. Mariana-Marcela LISCAN, director al CCD Ilfov